

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Varhaiskasvatus pohjautuu Varhaiskasvatustalakiin, valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (OPH2022), Parikkalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja kunkin lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta Satakielen ja Kuperkeikan päiväkodeissa. Esiopetusta järjestetään Satakielen sekä Kuperkeikan päiväkodissa, jossa myös 5-vuotiaat. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan päiväkotit Satakielessä.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Päiväkodit

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Nykytilan kuvaus

Satakielen päiväkodissa on 1–2 -vuotiaat Vanamot, 3–4 -vuotiaat Ulpukat, 2-3 -vuotiaat Kuukuset, 5-vuotiaat viskarit sekä eskarit. Satakielen eskareiden toimipaikka on Parikkala hallilla. Kuperkeikan päiväkodissa Saarella on 1–4-vuotiaita lapsia sekä viskari- ja eskariryhmä. Viskari-eskariryhmän toimipaikka on entisissä palvelutalon tiloissa. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Satakielessä Kuukuset-ryhmässä järjestetään vuorohoitoa sitä tarvitseville varhaiskasvatusikäisille lapsille. Vuorohoidon säännöllinen tarve on jatkuvaa. Vuorohoitoa järjestetään vain huoltajien töiden tai opiskelujen vuoksi. Tehtaat ja hoitotyö työllistävät useampia vuorohoitoa tarvitsevia huoltajia.

Sivistyslautakunta on vahvistanut 13.6.2023 ryhmien paikkaluvut. Vanamot 12, Kuukuset 16, Ulpukat 21, viskari 21, eskari 21, Kuperkeikka 18, Saaren viskari-eskari 21.

Parikkalan kunnan kaikki vuonna 2019 syntyneet lapset osallistuvat esiopetukseen ja lähes kaikki 2020 syntyneet lapset viskaritoimintaan. Viskarin toiminta-aika on huoltajille maksutonta (päättös 17.5.2023 sivistyslautakunta).

1.8.2022 varhaiskasvatustaloudellisen muutoksen myötä varhaiskasvatuksessa noudatetaan lapsen tuen tasoja (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Varhaiskasvatustalouden edellyttämät varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut tuotetaan kunnan omana palveluna. Palvelun tarkoituksena on yhteistyössä henkilöstön ja huoltajien kanssa havaita, ennaltaehkäistä ja hoitaa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyviä haasteita. Toiminnasta ja varhaisesta tuesta on kerrottu tarkemmin Parikkalan paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä mm. neuvolan, eri alojen terapeuttien, kirjaston ja yhdistysten kanssa.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee 25.9.2025 31 työntekijää. Heistä 21. on toistaiseksi voimassa oleva työsuhde (67.74 %). Varhaiskasvatuksessa on kuusi erityisen tuen lasta, jotka kaikki tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan. Tämä lisää siis jonkin verran työntekijöiden tarvetta. Kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatustalouden (540/2018) mukaan eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja kehittämään osaamistaan ja ammattitaitoaan. Varhaiskasvatuksen opettajilla on kerran kuukaudessa oma palaveri.

Varhaiskasvatuksessa sekä henkilöstön työvälineenä että vanhempien välisenä viestintävälineenä toimii sähköinen Daisy-käyttöjärjestelmä. DaisyFamilyn kautta huoltajat varaavat lapsen hoitoajat sekä pystyvät seuraamaan sekä varattuja hoitoaikoja sekä toteutuneita tuntimääriä. DaisyFamilystä huoltajat näkevät myös varhaiskasvatuksen viestit ja tiedotteet. eDaisyn kautta huoltajat täyttävät varhaiskasvatustaloudellisen, esiopetusilmoituksen, tuloseselvityksen, irtisanomisilmoituksen ja muutosisilmoitukset.

DaisyManageria käyttävät työntekijät. Sen kautta myös esihenkilöt suunnittelevat työntekijöiden työvuorot lasten varattujen hoitoaikojen mukaan. Huoltajat varaavat lapselle hoitoa kolmen viikon jaksoissa, joissa myös työvuorot suunnitellaan.

Toiminnalliset muutokset

Varhaiskasvatuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2025. Tasa-arvolain mukaan suunnitelma sisältää selvityksen toimipaikan tasa-arvotilanteesta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi sekä arvion aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista. Toimipaikkakohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat otetaan käyttöön tammikuussa 2026.

Uuden varhaiskasvatustalouden myötä henkilöstörakenne muuttuu päiväkotien ryhmissä. Henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai

sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Tämä tulee huomioida varhaiskasvatuksen lastenhoitajien eläköitymisessä – tilalle jatkossa tarvitaan varhaiskasvatuksen sosionomeja.

1.8.2025 Parikkalan varhaiskasvatukseen on palkattu ensimmäinen varhaiskasvatuksen sosionomi. LAB käynnistää tammikuussa 2026 Etelä-Karjalan varhaiskasvatuksen lastenhoitajille koulutuksen pätevöityä sosionomeiksi koulutuksen kautta. Parikkalasta kaksi lastenhoitajaa on lähdössä mukaan koulutukseen.

Parikkalan varhaiskasvatus on ottanut käyttöön v. 2025 Valssi, kansallinen laadunarviointijärjestelmän, jonka tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia arviointitehtävässä. Valssin avulla tiedonkeruu toiminnan toteutumisen tasosta voidaan toteuttaa sujuvasti koko organisaatiossa. Tiedonkeruun päätyttyä Valssista on mahdollista saada toimijakohtainen arviointiraportti, eli määrällinen yhteenveto vastaajien itsearvioinneista. Raporttia tarkastellaan ja siitä keskustellaan yhdessä niin organisaation johdossa kuin päiväkodeissa. Arviointia toteutetaan eri aihealueista kerran vuodessa. Ensimmäinen arviointi on tehty v. 2025 henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta. Parikkalan varhaiskasvatuksen ensimmäiseksi kehittämiskohteeksi v. 2025 kirjattiin arvioinnin pohjalta rauhallisuus ja kiireettömyys arjessa. Kehittämiskohteen myötä tavoitteena on taata lapselle rauha oppimiseen, pedagogiikan laadun paraneminen ja työhyvinvoinnin lisääntyminen. Seuraava arviointi on talvella 2026 valitusta aihealueesta.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Parikkalassa varhaiskasvatuksen painopistealueina ovat edelleen liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja motoristen taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilanteissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhteydessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello. Parikkalan varhaiskasvatuksessa on oma liikuntatiimi, jonka tehtävänä on ajankohtaisten asioiden päivittäminen ja liikuntatapahtumien suunnittelu.

Parikkalan varhaiskasvatuksen henkilöstö kouluttautui leikkipedagogiikkaan ja leikkiympäristöihin 2024 sekä 2025. "Leikki astuu ulos laatikosta" on kuvaileva ja kertova nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa varhaispedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia vahvuuksia, saada lapsi itsekkin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa. Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää. Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen

puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön voimana.

Esiopetus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunnalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää esiopetusta. Esiopetus on maksutonta. Esiopetus ei velvoita, mutta lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa säädetään ryhmäkoosta sekä henkilöstömitoituksesta.

Esiopetusta toteutetaan sekä valtakunnallisen että paikallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Nykytilan kuvaus

Molemmat esiopetustilat muuttivat uusiin tiloihin elokuussa 2025. Satakielen esiopetusryhmän tilat sijaitsevat Parikkala hallin yläkerrassa, Kirjolankatu 5. Saaren esiopetusryhmä toimii entisissä palvelutalon tiloissa Saarella. Samassa ryhmässä on myös 5-vuotiaita lapsia. Täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään molemmissa ryhmissä.

Toiminnalliset muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki on uudistunut esi- ja perusopetuksessa. Uudistus perustuu pääministeri Orpon hallitusohjelmaan. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos tuli pääosin voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea. Parikkalan kunnan esiopetussuunnitelma on päivitetty 8/2025 vastaamaan uutta oppimisen tukea.

Oppimisen tuen uudistus vahvistaa lapsen oikeutta saada varhaista, omassa ryhmässä toteutettavaa tukea, kuten yleistä tukiopetusta, erityisopettajan antamaa opetusta tai opetuskielen tukiopetusta. Tällöin puhutaan ryhmäkohtaisesta tuesta. Jos ryhmässä toteutettava tuki ei riitä, tuen tarpeessa olevat lapset oppilaat voivat saada myös henkilökohtaista tukea, kuten säännöllistä erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta erityisluokassa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii säännöllisesti esiopetusryhmissä ja vastaa lasten tuentarpeen kartoituksesta ja pedagogisista yhteistyössä esiopettajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Parikkalassa esiopetuksen painopistealueina ovat samat painopistealueet kuin varhaiskasvatuksessa; liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja motoristen taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilanteissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhteydessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello. Parikkalan varhaiskasvatuksessa on oma liikuntatiimi, jonka tehtävänä on ajankohtaisten asioiden päivittäminen ja liikuntatapahtumien suunnittelu.

Parikkalan varhaiskasvatuksen henkilöstö kouluttautui leikkipedagogiikkaan ja leikkiympäristöihin 2024 sekä 2025. "Leikki astuu ulos laatikosta" on kuvaileva ja kertova nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa varhaispedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia vahvuuksia, saada lapsi itsekkin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa. Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää. Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön voimana.

Toiminnan tunnusluvut

väestö 25.9.2025	eskarit	viskari t					
	synt. 2019	synt. 2020	synt. 2021	synt. 2022	synt. 2023	synt. 2024	synt. 2025
Yhteensä koko kunnassa	18	29	17	16	19	13	9
vakassa 25.9.2025	18	27	15	16	13	3	-
Satakieli/alueella	16 (yksi 18 syntynyt myös eskarissa)	21	9	15	10	3	
Saari/alueella	5 (yksi 18 syntynyt myös eskarissa)	8 (yksi 19 syntynyt viskarissa)	6	1	3	-	

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hoitopaikat kpl	124	130	124	125	125
Läsnäolopäivät kpl	18 765	18 000	18 765	18 000	18 000
Lapsia hoidossa 31.12.	107	110	107	107	107
- joista erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevia % *)	5,61	9	9	8	8
Menot €/ läsnäolopäivä **)	86,58	110	110	110	110
Käyttöaste päiväkodit, %	75	62,95	75	70	70
Lasten kotihoidontuki, lapsia	20	20	20	18	18

Hankkeet 2026–2028

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonaisbudjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	OKM	2024–2027	46 302 €/	9260 €/80 %
Satakieleen leikkiin, seikkailemaan ja liikkumaan kutsuva piha-alue	AVI	2024 – 31.12.2026	9500 €	

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	145 749	137 500	127 500	0	0
Toimintakulut	-2 097 266	-2 297 735	-1 862 721	0	0
Toimintakate	-1 951 517	-2 160 235	-1 735 221	0	0